

**A MŰVELŐDESUGYI MINISZTERIUM
DIAFILM-SOROZATA**

Tanítási órán kívüli nevelőmunkához
az általános iskola 3–4. osztálya számára

Az igazi barátság

Kiadja:
Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1967.

Készült
az Iskolai Taneszközök Gyára Kutató Osztályának
irányításával

Dr. Hunyadi Zoltán
munkája

Az igazi barátság

A tekercs három - a barátság témakörébe tartozó - mesét, történetet tartalmaz:

Az igazi barátság (Vietnami mese)

Ki segít igazán? (Iskolai történet)

Csak az akaraton mulik! (Iskolai történet)

A tekercs anyagát a 3-4. osztályban tanítási órán kívüli nevelőmunkánkban - kisdobos foglalkozásokon, napközi otthonban - lehet eredményesen felhasználni.

Az első két történet az igaz barátságnak azt a jegyét emeli ki, hogy bajban válik el, ki az igazi barát. Az első mesében a vietnami fiú csak próbára akarja tenni "barátját", s az első kritikusként látszó eset elég arra, hogy a barátság rostjában kihulljon az, aki csak jóban vallja magát barátnak, de bajban gátlás nélkül cserbenhagyja társát.

A második történet tovább fejleszti ezt a gondolatmenetet. Az igazi barátság nem a kötelességmulasztás palástolásában, hanem a kötelességteljesítésben nyújt segítséget.

A harmadik történet a legellentmondásosabb. A cingár, semmi rendkívüli tulajdonsággal nem rendelkező (csak az "akarat" folytonos emlegetése nem nevezhető rendkívüli tulajdonságnak) Ricsi kudarcok, társai cél-

zatos ugratásai következtében kerül olyan helyzetbe, amikor szinte hőssé magasodik, s bebizonyíthatja – amit eddig csak mondott –, hogy az erős akarat, a lélekjelenlét, a tragikusra forduló helyzet pillanatok alatt történő felismerése, és a "vakmerőség" kockáztatása életet is menthet. A kritikus helyzetben nem habozik, sőt talán nagyon is "meggondolatlanul", de emberségesen, eredményesen cselekszik, mert nem a harag kerekedik felül szívében a vele nagyon gunyosan viselkedő két társával szemben, hanem a saját életét, egészségét is kockáztató elhatározás lesz urrá: pillanatok alatt kell megmenteni a jeges vízben evickélő két társát. A képen piros kérdőjel hívja fel a figyelmet Ricsi meggondolatlan tettének helyes értékelésére.

Ha a történeteket kellő előkészítés után, megfelelő hangsúlyozással, kipontozással állítjuk tanítványaink elé, akkor megindul a vizsgálódó gondolkodás, s nemcsak üres beszélgetés lesz a következmény.

A képeken feldolgozott három történet a következő:

Az igazi barátság

1. kép: Volt egy szegény öregasszony. Két fia volt: a csendes szavú Dien, és a fürge Anoi. Az édesanya sokat dolgozott. Napkeltekor ott görnyedt már a rizsföldön. Dien szorgalmasan segített neki. Anoi bezzeg nem sokat törődött édesanyjával, naphosszat csavargott.

2. kép: Barátjával, Thuával kószált erdőn-mezőn. A nap tüze elől a bambusz sűrűjébe rejtőztek. Leszedték a gyenge, fiatal hajtásokat, kiszedték a madarak fészkeiből a tojásokat.
3. kép: - Segíthetnél néha édesanyánknak, ahelyett, hogy azzal a haszontalan Thuával mászkálsz egész nap!
- szólt egy napon Dien testvérének, Anoinak.
- Hagyj engem békén! Thua az én igaz barátom!
- felelte Anoi.
4. kép: Egyik napon Anoi vadászni indult. Hívta Thuát is, de az nem ment vele. Azt mondta Anoinak, menjen csak, ő majd utána megy. Anoi várta, várta, de Thua csak nem érkezett meg. Így egyedül bolyongott az erdőben. Egyszerre csak az erdő szélén, a folyó partján egy gyönyörű szarvast pillantott meg.
5. kép: Megcélozta, és egy ügyes lövéssel leterítette. Gyönyörködve nézte a pompás zsákmányt. Egyedül azonban nem tudta volna hazavinni. Sietett tehát, hogy segítségül hívja barátját, Thuát. Ut közben azonban arra gondolt, hogy megtréfálja.
6. kép: Thuát apja konyhája előtt találta.
- Nagy szerencsétlenség történt - mondta Anoi Thuának -, szarvas helyett egy vadászt sebesítettem meg nyilammal az erdőben, s most ott fekszik haldokolva. Nem tudom mitévő legyek? Gyere, segíts!

- Ugy! Meggyilkoltál valakit, és most engem is bajba akarnál sodorni! Magad okoztad a szerencsétlenséget, vállald magad a bűnhődést is! - vonogatta a vállát Thua, és faképnél hagyta Anoit.

7. kép: Anoi nagyon elszomorodott. Arra gondolt, amit testvére mondott. Ugy látszik, valóban semmirekelő ez a Thua! De vajon mit tenne testvére?
8. kép: Hazament, és Diennek is elmondta azt a mesét, amit Thuának. - Szegény bátyám! Ne félj, van nekem sebbalzsamom, és tiszta gyolcsom. Vezess oda, majd megmentjük a sebesültet! Anoi arca felragyogott. Láttá most már, ki az ő igazi barátja!
9. kép: A két testvér ezután elválaszthatatlan jó barát lett, anyjuk igaz öröme. Segitettek mindenben anyjuknak, hogy viszonzják azt a nagy szeretetet, amellyel őket elhalmozta!

Ki segít igazán?

1. kép: Laci és Feri jó barátok voltak. Együtt mentek iskolába, együtt mentek onnan haza, játszani, de még tanulni is legtöbbször együtt szoktak. Feri okos, szorgalmas, kötelességtudó gyermek volt. Laci is okos fiú volt, de néha könnyelmű, és olykor kötelességét is elhanyagolta. Az iskolában is mindenki úgy ismerte őket, mint két elválaszthatatlan jó barátot.

2. kép: Egy szép tavaszi délután nagy futballcsatát vívtak a fiuk. Laci volt a mérkőzés hőse, mert egymaga három gólt rugott. A mérkőzés után az egész osztály őt ünnepelte. Élvezte a dicsőséget, teljesen megfeledkezett arról, hogy másnapra még sok tanulnivalója van. Hiába hívta Feri; nem ment haza, hanem fürdött társai dicséretében.
3. kép: Másnap számtanóra előtt döbbsent rá, hogy feladatát nem készítette el. Mit lehetne tenni? Kérte gyorsan Feri füzetét, hogy arról leírja a feladatot. Feri azonban nem adta oda! - Ilyen barátom vagy? Ha nekem segítségre van szükségesm, akkor már nem számíthatok rád? - mondta szemrehányóan Laci. - Majd odaadja más a füzetét!
4. kép: Nem is kellett kétszer sem mondania, máris négyen-öten nyújtották füzetüket a tegnapi mérkőzés hőse felé. Laci kapkodva írni kezdett, hogy végezzen, mire a tanító néni bejön az osztályba.
5. kép: Az órán először a tanító néni is gratulált Lacinak az előző napi sikerhez, amellyel az osztálynak elismerést szerzett. S hogy a sportsiker mellé egy számtan ötöst is szerezhessen, őt hívta ki feladni. A táblánál azonban kiderült, hogy Laci nem készült, s anélkül, hogy értette volna, hogyan kellett a feladatot megoldani, csak lemásolta - méghozzá hibásan - társa füzetéről. Így a tanító néni által remélt ötösből bizony egyes lett. Az óra előtti "jó barátok" pirulva lapitottak a padban.

Feri elgondolkodva ült padjában. Nem nézett Lacira. Aznap nem együtt mentek haza.

6. kép: Délután azonban első útja Laciékhoz vezetett. Megbeszélték a feladat megoldását, és hogy még jobban menjen, jó pár hasonló példát oldottak meg együtt.
7. kép: Másnap a tanító néni kíváncsi volt, pótolta-e Laci előző napi mulasztását. Ment is minden, mint a karikacsapás. Ötöst kapott feleletére. Laci hálás volt barátjának, aki úgy segített, ahogyan az jó barátához méltó. A tanító néni mindkettőjüket meg is dicsérte az egész osztály előtt.

Csak akarni kell!

1. kép: Ricsi szeptemberben került az osztályba. Társai először tisztelték, és bámulták magabiztos kijelentései miatt.
- Csak az akaraton mulik! - szokta mondani. Hogy mi? Minden! Szerinte minden az akaraton mulik. Az, hogy ki hány percig tud a víz alatt maradni, hogy Gyuri kijavítja-e egyesét számtanból, hogy lehet-e valakiből ürrepülő. Mindez csak az akaraton mulik.
- Társai azonban hamarosan rájöttek, hogy Ricsinek sem sikerül minden. De ezt azzal magyarázta meg, hogy még ennyire sem vinné, ha nem volna benne erős akarat.
- Hanem hamarosan unni kezdték Ricsi fölényes kije-

lentéseit. - Mit papolsz mindig! - kiabáltak mér-
gükben. - Tessék, itt a futóverseny! Felirjunk téged
is? Nevez be te is, ha minden csak az akaraton
mulik!

2. kép: Ricsi kötélnek állt. De attól kezdve minden nap
fél órával korábban ment be az iskolába, és szor-
galmasan, kitartóan rőtta az iskola udvarán a kö-
röket. Sokszor eltorzult az arca már a fáradság-
tól, kimerültségtől. Társai meg a tanterem ablaká-
ból gunyos hangon biztatták:
- Hajrá, egyedül! Hajrá, akarat!
3. kép: A futóversenyen azonban Ricsi mégsem tudott részt-
venni. Tüdőgyulladást kapott, s betegen feküdt
odahaza. Társai naponta meglátogatták. Beszámol-
tak mindenről, ami az iskolában történt.
4. kép: Ricsi megleckéztetésének szándékáról azonban még-
sem mondtak le. Eljött a tél. A város szélén, a
lakótelep mellett kis tó volt. Ennek jegén szoktak
korcsolyázni a gyerekek. Ricsit is megkérdezték,
tud-e korcsolyázni? Mikor azt felelte, hogy van
korcsolyája, hívták, hogy ő is menjen ki a jégre.
Egyik délután Sanyi és Lali közrefogták Ricsit, és
indultak ki a kis tóhoz. Az osztály messze lema-
radva a vasuti töltés mellett követte őket. A há-
rom gyerek utközben beszélgetett. Nyári emlékei-
ket mesélték Ricsinek, hogyan lubickoltak akkor
a tó állig érő vizében.

5. kép: A tó partján felcsatolták korcsolyájukat. Sanyi és Lali hamarosan készen lett vele. Már siklottak is a jégen. Ricsi nehezen boldogult a felcsatolással. Sanyi segített neki, majd mikor készen lettek, megindultak a jégre. Sanyi azonnal látta, hogy Ricsi egyáltalán nem tud korcsolyázni. Elérkezett tehát a megleckéztetés ideje!
6. kép: Ricsi csak kapálózott a sima jégen. A két gyerek még úgy tett, mintha támogatná, s közben egymásnak lökdösték, körbeforgatták a szerencsétlen Ricsit. Az osztály tanulói is ott álltak már a tó közelében, és harsány hahotával gonyolták társukat. Végül a két gyerek meglódította a szerencsétlen Ricsit, aki hason csuszva siklott a tó közepe felé.
7. kép: Sanyi és Lali utána. Mikor túlhaladtak Ricsin, hirtelen kanyarral fékeztek.
- No látod! Nemcsak az akaraton mulik! - harsogták gunyos kacagással.
A fékező korcsolyák nyomán még porzott a jég. Ekkor hallatszott az éles roppanás!
8. kép: Ricsi csak annyit látott, hogy négy fényes korcsolya kalimpál a levegőben, de Sanyi és Lali sehol.
Az osztálytársak éles sikolya, és egy elcsuklott "Segítség!" kiáltás kifüstölt Ricsiből minden elkeseredést.
- Hisezn csak állig ér! - villant eszébe a beszélgetés.

9. kép: Azzal felpattant, vízbe vetette magát, hogy ki-mentse két fuldokló társát.
- A víz még állig sem ért Ricsinek. Megragadta és tuszkolta kifelé a két kétségbeesett és lélekjelenlétét elvesztett társát. Az osztálytársak meg a jég-re hasalva, botokat befelé nyújtva igyekeztek segíteni a jeges vízben evickélő három fiúnak.
10. kép: A mentőautó százas tempóval robogott a város felé. Üvöltő szirénája, mint a karvaly vijjogott. A három fiu szótlanul didergett a takarók mélyén.
- Bátor legény vagy kisöreg! Valóságos hős! Hogy valaki a jeges vízbe ruhástól vesse társai után magát... Nahát! - mondta a mentőorvos.
- Ricsi alig hallhatóan suttogta:
- Csak az akaraton mulik! - és ömlött szeméből a könny!

ETALON

Az ipari barátság

(Tanszertanulmány)

a specifikus javak minőségének megjelölésére

Budapest, 1967. július 4.

Stanislaw

Kis Péter

II. FT. V. részéről

P.H.

ITC Kutató Osztálya részéről